

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egyszerű évre — 18 kor.
 Helyben kifizetve:
 Egyszerű évre — 20 kor.
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszerű évre — 24 kor.
 Helyben kifizetve — 6 c.

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetők minden nap a hétfő és kedd napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérések visszaküldésére vagy megismerésére nem vállalkozik.
 Előfizetők és hirdetősek a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 3. sz. 3. emelet.

NAGYVÁRAD, febr. 4.

Választási reform.

Jó hogy az Abrahám vándor anyjai el nem jönnek újra igazlításra, mert ha a magyar országház dolgait akarnák megvizsgálni, ugyancsak licitálhatna az újabb Abrahám; Uram! ne bántsát a Házát, ha abban száz, ha ötven, ha legalább a határozatképes 40 odaváló igaz ember találtatik; bizony hamar holt tenger lenne a Ház helyén, mert egy villamos kocsi-ban, az álló helyek eltörlése daczára is elférne az a néhány képviselő, ki hivatva van honatya lenni.

A stréberkedők száma ellenben légió, akik honatyák akarnak lenni akár milyen programmal, akár milyen áron.

Ezért keveset törődik választások után a képviselő a néppel s a nép a képviselővel, mindketten pedig legkevesebbet az elvvel. Egy kis teleplezés többet ér, mint akár milyen elvi harcz.

A választási reform tehát az által, hogy 150,000 választóval több lesz, semmi érezhető befolyást nem fog gyakorolni se a parlamentre akár kvalitás akár kvantitás tekintetében, sem a közboldogulásra.

A pártok lassanként jelszókká tették programjokat. Nem arra valók ezek a programok, hogy megvalósítsák, hanem hogy felvonulásokat rendezzenek vele.

A függetlenségi párt 36 év óta egyebet sem tesz, mint halottak napját üli. Mécseseket gyújt az aradi sirokon s an-

nál a dombnál nem lát tovább s csakis ezeknek a mécseseknek a világosságánál lát — az orráig, elavult programja szűk kereteig.

Pedig az élet lüktet az ő láthatárukon kívül s egy napot szentelni az évből a halottaknak kegyelet, az egész évet pusztán emlékekkel tölteni el — időlopás.

A másik nagy párt a kormánypárt vigan él, mint a tékozló fiú. Arra a sirra gondolni se akar s kakas szó nélkül is megtagadja, hogy rokona feküdnék azon hantok alatt. De a nagy halott örökségét ő kaparította meg s pazarolja két kézzel. Guvernementális pártnak hívják a szabad-elvű pártot, mint főszolgabírónak már a polyában a gentri gyereket. Nem azért mert rá termett, hanem mert belé születik. Nem kormányzási képessége tartja polczon ezt a pártot, hanem az árlejtésben való jártassága. Érzéke a nemzeti aspirációk iránt nincs a modern élet követelményeit pedig csak maga számára ismeri, közzgazdasági tevékenysége zsebe határan túl nem terjed.

E két párt közt a többi pártok próbálgatnak hol ehez, hol ahhoz csatlakozni, de hová tovább be kell látniok, hogy a két nagy alabárdos czopfos sereg nem harczolni, csak koloncznak való.

Annak a néhány életerős hivatott politikusknak, kik parlamentünket e névre még méltóvá teszik be kellene látni, hogy fejétől romlik a hal.

Adjanak új — gazdasági programmo-

kat és minden új párt vegye első pontul a magyar aspirációk teljesítését. Szeretnők tudni, hogy élhetne-e az a mameluti tábor, mely nem venné be az aspirációkat a programmba. Ha pedig minden párt első pontnak tenné nem válogathatna Bécs árlejtők csak programmok között.

Ezekkel a programokkal aztán érdemes volna új általánosabb, községenkénti szavazási reform mellett csinálni a választásokat.

A régi szü ette programokkal jó a régi szü ette választási rendszer is, mely most is urbéri telkek szerint számítja a cenzust, mikor az urbéri telek már szét uszott régen.

A választási reform csak úgy ér valamit, ha reform lesz, in capite et membris.

P—y.

A király Szerbiáról.

Mint Bécsből jelentik, a legutóbbi udvari bálon feltűnt, hogy a király Guics szerb követtel nem szoritott kezet. Guics jelentést tett kormányának arról a beszélgetésről, amelyet a király vele folytatott. A király — a jelentés szerint — Szerbia iránt érzett jóindulatának adott kifejezést; de — ugymond — a monarchikus kabinetek nem mondhatnak le arról a követelésről, hogy Péter király azt a kegyetlen-séget, amelylyel Szerbiában a trónváltozást megejtették, meg ne torolja.

A „TISZÁNTUL” TÁRCZÁJA.

A keresztény szeretet művei Nagy-Váradon.

— Adatok az egyházi szegényápolás történetéhez. —
 Irta és a Kath. Szabad Liezeum 1904 febr. 2-iki matinéján feloivasta: **Dr. Vucskics Gyula.**
 (Vége.)
 III.

Mikoron Várad 1692-ben felszabadult a török iga alól, az volt, ami Sz. László előtt: — pusztaság, rom. Ujra kellett kezdeni mindent s amit az első néhány év igyekezete alkotott, az is elpusztította a Rákóczi-féle szabadságharcz vihára. 1720-ban összesen 216 polgára volt a városnak.*

* L. Schematismus Historicus 1896. 33. 36 II. Az ujabkori adatok jelentékeny része e sematismusi adatokból van meritve.

Értesitem a t. közönséget, hogy

LEIPNIK M. Bémer-téri czipó-, kalap-, uri divat és díszmúaru üzletét
MEGVETTEM és azt a mai naptól kezdve a *legolcsóbb árak mellett ELÁRUSITOM.* **Reichard Dezső.**

Tisztelettel

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését.

Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak: Bordé Ferencz, Sipos Orbán, Pfuhl Agoston, Varró Domokos, Lázár Márton, Mezey Mihály, Frankó Endre, Miskolczy Barna, dr. Baróthy Akos, dr. Grámm Károly, Dus László, Mihály Adolf, dr. Konrád Márk, dr. Hoványi Géza, Huzella Gyula.

Az ülés megnyitása után **Bordé Ferencz** főjegyző felolvasta a polgármester jelentését a közigazgatás január havi állapotáról, melyből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A **közegészségügyi** állapot január hónapban, az előző hónaphoz képest, — javult, mert a hevenyfertőző betegségek száma csökkent és a népmozgalmi adatok is kedvezőbbek. A roncsoló toroklob összesen 37 esetben fordult elő, 5 halálzással, míg decemberben 58 eset volt, 8 halálzással. Hasi hagymáz 6 megbetegülés, 2 halálzással s a vörheny 3 megbetegüléssel, halálzással fordult elő. A Szent László járvány kórházban 29 beteg, a Sztaroveszky-gyermekórházban pedig 39 fekvő és 55 bejáró beteg volt gyógykezelés alatt.

Elve született 68 fiú, 71 leány, összesen 139 gyermek.

Elhalt 58 férfi, 42 nő, összesen 100 egyén; a szaporodás tehát 39. Elhaltak városrészek szerint: Ujvárosban 24, Olasziban 29, Váralja-Velence-Csillagvárosban 14, a kórházakban 33. Ot éven aluli gyermek összesen 26 halt el, vagyis az összes halálzások 26 százaléka.

Szegény beteg 699 gyógykezelést kapott az országos betegápolási alap terhére. Dajkaságban volt 183 gyermek, még pedig 130 az állami gyermekmenhely és 53 a város gondozásában. Az állat-egészségügyi állapot kifogástalan volt.

A közbiztonsági állapot január hónapban kielégítőnek mondható, bár a lopások száma az előző havihoz képest emelkedést mutat, e lopások azonban kisebb jelentőségűek és tettesaik nagyrészt kézrekerültek. A közbiztonsági állatjogi jótékony hatása volt amaz intézkedéseknek, hogy a régi rendőrségi épületben melegebb helyiségek létesítettek, amelyek a hajléktalannak éjjeli és nappali menedéket nyújtottak

s így a nyomor szülte bűnözéseknek jó részben eleje vétetett.

Lopás 163, testisértés 12, hatóság elleni erőszak 13, vagyonrongálás 3, kuruzslás 1, sikasztás 3 és hamis pénz forgalomba hozatala 2 esetben volt bejelentve.

Nyomozás teljesített a kir. ügyészség elrendelésére 47, más hatóságok megkeresésére 39 esetben. A nyomozás 60 esetben sikeres, 26 esetben sikertelen volt. Letartóztatva volt 66 egyén, akik közül az illetékes bírósághoz átküldött 13, eltoloncoltatott 53.

Kihágási feljelentés 106 esetben történt.

A lefolyt hónapban 1 öngyilkosság és 2 kisebb tüzeset történt.

A közadók január havi bevételi eredménye a viszonyokhoz képest, elég jónak mondható. Mindössze 3182 korona 51 fillérrel folyt be kevesebb kincstári adó, mint az elmúlt év megfelelő időszakában.

Befolyt:

kincstári adóban	16860 K 49 F
» kamatban	24 K 05 F
betegápolási pótdobban	649 K 92 F
hadmentességi díjakban	110 K 34 F
iparkamarai illetékben	359 K 68 F
házas adóban	44 K 28 F
fégyveradóban	2 K — F

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.

Törvényhatósági utadóban 2679 korona 23 fillér, kamatban 18 kor. 51 fillér folyt be.

A rendőrkapitányi hivatal, mint elsőfoku iparhatóság január hónapban 14 iparigazolványt adott ki; megszűnt 3 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

Kelepecz Dezső és Konrád Gyula anyakönyvvezető-helyettesek kérték a belügyminisztert, hogy a nagyvárad anyakönyvi hivatalnál az 1903. évben díjakban befolyt 501 korona 50 fillért részükre engedje át. Ezen díjak eddig is a helyettes-anyakönyvvezetőké volt. A belügyminiszter a kérelem tárgyában véleményét kért a közigazgatási bizottságtól.

A főispán hozzászólása után a közigazgatási bizottság a helyettes-anyakönyvvezetőké kérelmének teljesítését véleményezte a miniszternek.

Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Felelet a visszhangra.

Az a beszéd, melyet kedden a Kath. Szabad Liczeumban tartottam, még meg sem jelent nyomtatásban — hisz csak a mai számban ér véget annak közlése — már is támadás tárgyát képezi a helybeli sajtóban.

Jó jelnek tartom. Ugy vagyok meggyőződve, hogy az a beszéd ér valamit, amely élénk visszhangot kelt; egyik fél helyesli, dicséri, a másik ócsárolja, támadja, erejéhez mérten megkísérli gyengíteni annak a hatását, — egyszóval mindenki így vagy úgy, a maga módja szerint foglalkozik vele. Ez a visszhang tehát, mely beszédem nyomában támadt, annak a jele, hogy nem veszett kárba a munkám.

Örvendek rajta. Es hogy még több alkalmat adjak beszédemmel foglalkozni, külön lenyomatban is kiadom és tisztelettel megküldöm a *Nagyvárad Naplónak* is, — hadd olvassák el jobban, hadd értsék meg annak igazi intencióját.

Magyarázatul, vagy ha úgy tetszik kiegészítésként pedig csak annyit jegyzek meg, hogy én a »más vallásúak jótékony cselekedeteit« anynyira nem minősítettem sem reklámhírdetésnek, sem másnak, hogy egyáltalán meg sem említettem ezeket beszédemben; és nyíltan kijelentem, hogy a felekezetek jótékony működését nagyrabecsülöm.

Sőt a szegények érdekében örvendek még az ugynevezett pusztá divatos humanizmusból fakadt jótékonyaságnak is, ha legalább is anynyi jut a szegényeknek, mint amennyi a mulatság költségeire szokott menni.

De mindaddig, míg akár a felekezetek, akár az egyeseket tévútra vezető ugynevezett emberbaráti jótékonyaság el nem érik e téren legalább is azt a fokot, amelyet a keresztény felebaráti szeretet művei feltüntetnek Nagyváradon s amelyről kis munkám igen fogytékos képet nyújt, — addig senkinek sincs joga ócsárolni, kicsinyelni munkánkat s meg-

lásra — abban a biztos tudatban, hogy rövid idő múlva életének virága elfonnyad a kórházak emésztő légkörében és áldozata lesz hivatásának élete java korában. Egy németországi orvos kiszámította, hogy az *irgalmas nővérek* átlagos életkora 36 esztendő! Az apácáknak $\frac{2}{3}$ -da tüdővészben, $\frac{1}{3}$ -da tifuszban hal meg, pedig a szerzetbe csak egészségeseket vesznek fel. 2000 apáca közül 700 halt meg szerzetes életének első öt évében és csak öten érték el életük 60-ik évét.*

Másfél esztendővel ezelőtt az ujvárosi irgalmas nővérek átszállították halottaikat a zöldkerti kistemetőből az ujvárosi központi temetőbe s egy közös sírba helyezték őket. Azóta három új sír van mellettük, egyiknek lakója 28, másodiké 50, a harmadiké 31 éves korában került oda.

Jusson ez eszünkbe ha a ker. karitásznak e névtelen hőseit látjuk; jusson eszünkbe különösen akkor — amire ma sajnos bőven van alkalom — ha durva lelkű emberek megtámadják e nemes lelkeket. Jusson eszünkbe e néhány szám, mely némileg jellemzi az ő megméretetlen áldozatuk nagyságát.

Ilyen hősieis áldozatra csak a ker. szeretet képes.

IV.

Még egy kis türelmet néhány adat felsorolására.

Ami kulturális és jótékony intézet város-

* P. Soós István 1893. kongresszusi beszédéből.

sunkban egész a legujabb időig létesült — eltekintve attól, amit a mi adófilléreinkből hivatkozunk — az a ker. szeretet alkotása, melyet a püspök és káptalan állítottak és tartanak fenn, vagy legalább jelentékeny részben segítéyznek.

Iskoláink a bölcsődéktől, óvodáktól és elemi iskoláktól a jogakadémiáig mind egyházi eredetűek.

Nevelőintézeteink, ösztöndíj-alapítványaink, melyeknek száma meghaladja bármely hasonló városét, mind az ő bőkezűségüket hirdeti.

Mint a középkorban *Vépi Péter* a XVIII. században *Salamon József* kanonok szegény árva diákok számára nevelőintézetet alapított, melyből a *Némethy, Lajcsák* és *Szaniszló* és más alapítványok bevonásával városunknak legelső finóveldeje a *Szent József-intézet* keletkezett, hol évenként több mint 60 szegény, nagyobbrészt árva fiú nyer teljes ellátást és kiképeztetést. Alaptőkéje az intézetnek ma 630,000 korona.

Ugyancsak nevelőintézetet állított *Alapy János* kanonok elszegényedett nemesi fiugyermek számára. 1848-ig állott fenn itt a szomszéd telken e nemes ifjak convictusa, melyből 1868-ban az *Alapy-Jéle ösztöndíj* származott mintegy félmillió korona alaptőkével, melynek kamataiból évenként 25—30 tanuló kap 300—420 korona neveltetési díjat.

Ösztöndíj-alapítványokat tettek még *Fedlicska, Szenczy, Sipos, Funák, Bémer, Vinkler,*

Winterhalter kanonokok, *Kondé* és *Ipolyi* püspökök.

A *gymnáziumot Benkovics, Okolicsányi* és *Patachich* püspökök* alapították s előbb a jezsuita atyák vezették, majd 1802-ben a kiváltáságos és érdemes premontrai-rend vette át.

A *kapuczius* atyákat Váradon gr. *Csáky* Imre püspök telepítette meg, rendházakat B. *Lussinszky* István kanonok adományozta s az 1836-iki nagy tűzvész után pedig *Lajcsák* püspök építette újra.

A betegápolással foglalkozó *irgalmasok* — mizeriek — várad rendházát és kórházát *Gyöngyösy* György kanonok alapította, *Paal* Gáspár kanonok új épületet emelt és gyógytárt rendezett be s a kórházban az összes ágyalapítványokat a püspökök és kanonokok tették.

Az áldásosan működő *Orsolya*-apácákat *Szenczy* István kanonok hozta Váradra 132 évvel ezelőtt; az intézet növelésére és felvirágoztatására *Kalatay, Kondé, Miklóssy, Lajcsák* és *Szaniszló* püspökök, *Püspöki, Sauer, Simon, Betzelt, Molnár, Tágen, Delinger, Loeffler, Némethy, Szilassy, Györffy, Racsek* és *Zeley* kanonokok tettek nagyobb alapítványokat. Ma ez az első leánynevelő intézet városunkban.

A Sz. *Vincze*-nővéreknek *ujvárosi* házát *Szaniszló* püspök építette, *Schlauch* bibornok bővítette; a *velencei* Lipovniczky püspök, az

* L. Krausz Godefrid László. A nagyvárad tanítézetekre vonatkozó történelmi és statisztikai adatok. 13. l.

támadni azokat, akik önzetlenül gyakorolják a legszebb krisztusi erényt.

*

Ami végül a Kath. Szabad Liceum felekezeti exclusivitasát illeti, mint a rendezőségnek egyik szerény tagja annyit elárulhatok — hiszem, társaim is beleegyeznek e kis indiszkreczióba — hogy mi más vallásuaknak sem meghívót nem küldtünk, sem őket közreműködésre fel nem kérjük addig, míg ők maguk nem kérték meghívót, vagy közreműködésre nem ajánkoztak. Ezt visszautasítani udvariasság lett volna s annál készségesebben tettünk eleget kérésüknek, mert nincs mások előtt titkolni valónk; hadd lássák mindenek intencióink tisztaságát, nyíltságát.

Mi nem támadunk senkit, de a magunk jussát nem hagyjuk, az ellenünk irányzott támadásoktól pedig nem félünk.

Dr. Vucskics Gyula.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárónapélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

* **Tűzfészek a színház mellett.** A rendőrkapitányi hivatalnak talán az is kötelessége volna, hogy az ipartelepeket tűzrendészeti szempontból ellenőrizze. Ugy látszik azonban, hogy erre nem sok gondot fordítanak a nagyváradi Leccq-ok. A színház mellett levő Adorján-ház pinczéjében egy paplangyár van üzemben. A vatta és más gyúlékony anyag bálókban van felhalmozva a helyiségben, amelynek csak egy keskeny közlekedési utja van; egy keskeny feljáró az utcára. Jóllehet, hogy a petroleum lámpákat villanyval cserélték fel s ezáltal a veszély csökkent, de egészen nincsen elhárítva. Tűz esetén aligha ki tudnának a fojtó füstből szabadulni a munkások.

* **Az adók befizetése az ex-lexben.** Az elmúlt év nagyrésztében az ex-lex miatt szünetelt az adók behajtása. Ennek megvan az erős nyoma az adópénztárak bevételeinél; csak azok fizettek, akik önszántukból akartak. Igaz, hogy sokan akadtak azonban pontos fizetők is, akik minden negyedévben bevitték az esedékes adót, nehogy felgyűljön. Ezek tettek a legokosabban. Azonban nagyon sok szegény ember mellőzte a befizetést, mert nem volt miből. A kir. pénzügyigazgatóság már összeállította a számadást az 1903. évi adóbefizetésekről. E szerint Nagyvárad város lakóinak terhére, a hátrálékokkal együtt az 1903. évben 1,103,980 korona egyenes állami adóteher volt. Az egész év folyamán 734,529 korona egyenes állami adót fizettek be; a múlt évi befizetésekhez viszonyítva 147,000 korona visszaesést mutat. Tehát ennyi egyenes állami adóval kevesebb összeget fizettek be az ex-lex miatt Nagyváradon.

* **A tanítók a villamos telepen.** A városi tanítók tegnap d. n. meglekintették a város villamos művét, a hol **Belányi Imre** igazgató kalauzolta a társaságot és tartott a 34 tagból álló társaságnak élvezetes előadást. A társaság nevében **Bodnár János** köz. isk. tanító mondott az előzőeken igazgatónak köszönetet.

* **A Püspök-fürdő jövője.** A Szent László-(Püspök) fürdő új, szép jövő előtt áll. **Kernáts János**, az új bérlő, aki a Félix-fürdőt is virágzásra emelte, azon buzgólkodik, hogy a Püspök-fürdő mielőbb visszauerje régi jó hírét. Nemsokára furásokat eszközölnék a fürdő területén, valószínűleg több eredménnyel, mint a multban. Kernátsnak az a terve, hogy téli fürdőre is berendezze a pompás fekvéstű fürdőt. Ez irányú törekvése a legszebb sikerrel kecsegtet. A beboltolt István-fürdő helyén a régi forrást kiásatta s meglepő volt az eredmény. A fürdésre alkalmas meleg víz mintegy 10 cm. vastagon ömlik a régi forrás helyén. A mérések azt igazolják, hogy az állandóan előtörő pompás meleg víz bőven elegendő egy nagy társas fürdőmedencze állandó táplálására. Ez a

felfedezés természetesen csak fokozza az új bérlő buzgalmát, hogy a fürdő érdekében semmi áldozattól ne riadjon vissza.

* **Kitüntetések a »Párisi Aruház« életmentőinek.** A hivatalos lap a következő királyi kéziratot közli.

»A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán a budapesti ugynevezett »Párisi Aruház« égése alkalmával az életmentés körül tanúsított önfeláldozó magatartásuk elismerésül **Bockelberg Ede** rendőrfelügyelőnek a koronás arany érdemkeresztet, **Pepelevszky Sándor** pénzügyi számtisztnek az arany érdemkeresztet, **Maga József** címzetes rendőrellenőrnek a koronás ezüst érdemkeresztet és **Hornyák Ferencz II.** osztályú rendőrnek az ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1904. évi január hó 27-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

* **A keresk. iskola tanulmányutja.** A tavaly husvétkor az ország szívébe, Budapestre rendezett tanulmányut sikerén felbuzdulva, a helybeli felső kereskedelmi iskola érdemes tanári kara agilis igazgatójával, **dr. Kováts S. Jánossal** ismét egy szép, élvezetes tanulmányut tervén fáradozik. Ezuttal a lagunák városát, **Velenczét** óhajtja megismertetni a tanuló ifjúsággal. Az ut 11 napra van tervezve s utba ejlik természetesen a magyar tengerpartot, **Fiumét**, azonkívül **Triesztet** is. Az összes költségeket ezuttal is igen mérsékelten állapította meg a tanári kar, 60 koronában, hogy alkalmas nyújtson a szegényebb sorsú diákoknak is a részvételre. A tanulmányutat az idén is a husvétli vakációra tervezik.

* **A fejedelem és az Isten.** A Szófiában megjelenő »Den« című lap jelentése szerint a bolgár törvényhozó testület legutóbb új sajtótörvényjavaslatot terjesztett a Szobranje előjövahagyás végett. E törvényjavaslat egyik pontja szerint, aki a fejedelem személye ellen sértést követ el, az 5—10 évig terjedhető fogsággal, esetleg 5—10 ezer frank pénzbírsággal

olasz Sz. Vincze-intézetet pedig — amelyben ma 160 gyermek nevelkedik s ahol a házakhoz járó betegápoló apácák is vannak — az az áldott emlékü főpap építette, kinek krisztusi szeretetét csaknem félszázadon át csodálta e város közönsége: Istenben boldogult **Negáll János** püspök, ki évtizedeken át egymaga tartotta fenn intézetét és csaknem 200,000 koronára menő tőkével biztosította annak fennmaradását.

A *koldusápoló*-ma *Sz. László-intézetet* az utcai koldusok nyomorának enyhítésére alapította egy-két jóltevő; **Szaniszló** püspök s néhány kanonok különösen **Hoványi Ferencz** és ennek testvére **Hoványi Lajos** a jogakadémiai igazgató nagyobb összeget hagytak reá, — de egyszerű kis intézet maradt az míg csak a szegények nagy pártfogójának **Vinkler** püspöknek kezdeményezéséből 16 évvel ezelőtt az apácák át nem vették ez intézetet s az ő nagy — 80,000 koronás — adományából *elhagyott gyermekek áruházával* ki nem bővült. Ma 69-en vannak az intézetben, melynek fentartási tőkéje meghaladja a 200,000 koronát.

A *Biharmegyei kórház* alapját **Püspöki** Ferencz kanonok vetette meg 17,000 frtos adományával, melyen a házat vették; **Miklóssy, Lajcsák** és **Szaniszló** püspökök, **Jedlicska, Csáky, Németh, Loeffler** és **Delinger** kanonokok bőkezű alapítványai segítették felvirágozni ezt a ma már mintaszerű, 300 ágyra berendezett kórházat, melyet 7 évvel ezelőtt a *Ferencz-rendű apácák* vettek át.

Ugyancsak ők ápolják négy hónap óta a kis betegeket a nem rég megnyitott *Sztaroveszky-városi gyermekórházban*, melynek alapját szintén jelentékenyen növelték főpapjaink alapítványai.

A *Bölcsőde egyesület* **Fogarassy** kanonok alapította; a gondos kezelés és lelkiismeretes vezetés oly szépen fejlesztette, hogy ma 80,000 kor. tőkéjéből 3 bölcsődét tart fenn, a *Csillagváros*on tervezett 4-ik bölcsődére pedig már a káptalantól kapott telke és 14,000 kor. készpénze van együtt.

Hogy csak pusztán a neveket említsem: az ugynevezett *Apostolok háza szegényház*, melyben 24 szegény talál menedéket ugyancsak a Sz. Vincze apácák gondozása mellett, a *Csesztívó* Ferencz által elszegényedett polgárok számára alapított ma városi kezelésben levő intézet, a nőegylet *Erzsébet-áruháza*, a *Kath. Legényegylet* stb. stb. mind-mind a ker. felebaráti szeretet alkotásai és még olyan intézmények is, mint az *ipartestületi menedékház* és a *munkásbetegsegélyző* igen jelentékeny egyházi adományban részesültek és részesülnek manap is.

Hasonló bőkezű gondozásban részesülnek Váradon a *házi szegények*. A püspök — nem számítva azt, amit úgy szólván naponkint ad a hozzá folyamodóknak és amit a jótékony egyesületek és a zárdák útján juttat a köznyomor enyhítésére — havonként 800, évente 10,000 koronát oszt szét.

A *káptalannak* külön *alamizna-pénztára* van s az alamizna kanonok által 350 állandó

segélyezett szegény között több mint 20,000 koronát oszt ki, — nem számítva ide azt, amit a külön kérvényezőknak ad a káptalan s amit az egyes kanonokok maguk személyesen vagy a zárdák és jótékony egyesületek útján juttatnak Krisztus szegényeinek.

Az *olasz-i plébánia* 1800, az *ujvárosi* 420 koronát oszt ki a kezelése alatt levő alapítványok kamataiból a szegények között; a *Mária-segélyegylet* évenként 400 koronával s a *B. Gerliczyné* fáradozatlan működésével alapított és vezetett *Biharmegyei nőegylet* nagy áldozattal, újabban külön álló *menedékház* létesítésével járul a ker. felebaráti szeretet áldásos munkáihoz.

Napjainkban divatos frázisokat hallunk népkonyháról, melegedő helyekről, napközi otthonról, szegény gyermekek felruházásáról és ingyen kenyérről; és ennek kapcsán egyesek, különösen a szabadkőműves páholy vezetői nem átalják megugdosni a ker. karitásznak szerintük exclusiv működését. Némelyek e támadásokban addig mennek, hogy nyíltan kérkednek — jobbára türelmes keresztény közönség előtt — hogy Nagyváradon a jótékony-ságban ma már nem a keresztények az elsők, hanem a zsidók; — a páholy hivatalos szónoka pedig egy ujévi hírlapi cikkben meglepő cinizmussal azt írja, hogy a szegény segélyre szorult ember inkább menjen kérni zsidóhoz mint keresztényhez, mert a jó kereszténynek vagy szive nincs, vagy pénze nincs. Uram! Nem ártana egy kicsit több szerénységgel!

sujtatik. Eddig csak rendben volna a dolog, mert hiszen minden önálló állam, vagy nemzet olyan törvényeket hoz magának, amilyenek éppen legjobban megfelelnek a viszonyoknak. Furcsa azonban a bolgár törvényhozók felfogása, amikor ezt a törvényjavaslatot akarják keresztülvinni akkor, mikor a büntető törvénykönyvük paragrafusai szerint az istenkáromlásért és a szent dolgok meggyalázásáért csak egy évi börtönöké a büntetés. E szerint a Szobranje előtt a fejedelem legalább is ötször nagyobb hatalomnak tartatnék, mint az Isten.

* **Temetés.** Oriási közönség részvétele mellett temettek néhai *Andriska* János várcsi adóhivatali tisztviselőt tegnap délután a hármastúci Tárty-háztól. A végtisztességtelen nagy számmal voltak jelen a városi tisztviselők, az ipartestület tagjai és a rokonság. A gyászszertartást dr. *Vucskios* Gyula plébános végezte segédlettel, amely után az impozáns gyászmenet kivonult az újvárosi görög temetőbe, hol az elhunytat átadták az anyaföldnek. A díszes koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A temetést Weiszlovits A. és fia temetkezési intézete rendezte.

* **A felpozított katonatiszt.** Lembergől írják, hogy odaérkezett varsói jelentések szerint egy orosz-lengyelországi helyőrségben polgárok arcútlítottak egy orosz tisztet. Erre a tisztet parancsot kaptak, hogy az utcán töltött revolverrel és élesre fent karddal járjanak. A bántalmazott orosz tisztet hadbíróóság elé állítják, mert nem védte magát az inzultáláskor.

* **A vulkán pusztításai.** Jáva szigetén a Merapi vulkán napok óta tüzesőt lövel ki, mely számos falut és várost temetett el. Az áldozatok számát nem ismerik. A megrémült lakosság a partok felé menekül.

* **Boda merénylete.** Lapunk tegnapi számában már említettük, hogy Csontos Mihály Miksát, a rovtalmult volt urasági inast Budakeszen a csendőrség az aszodi gyilkosságban és az isaszegi rablásban való részesség gyanúja miatt elfogta és Budapestre kísérte. A letartóztatás közvetlenül Vitéz János pályi gaz-

Népkönyha, napközi otthon, ruha osztás és ingyenkenyér évtizedek óta — mielőtt a váradi szabadkőműves páholy alakult volna — rendszeresítve van Váradon a mi zárdáinkban, ahol minden egyes házban téli időben 50, 60, 80, de még nyáron is legalább 10, 20 ember kap naponta kenyeret és ételt és egyiktől sem kérdezik, hogy miféle vallásu. Valamint a betegápoló apácák akár a kórházakban akár magánházaknál éppen olyan önfeláldozóan ápolják a protestáns vagy zsidó betegeket, mint a katolikusokat, miről kétségbe vonhatatlan bizonyosságot tesznek a kórházi orvosok, kiknek nagy része nem keresztény. És ami az ingyen kenyeret illeti öt év óta a Szt. *Antal perselyek* névtelen adományából 25—30,000 kiló ingyen kenyeret osztanak évente a mi templomainkban.

Jó lesz azt is megjegyezni, hogy a napközi otthon egy magát megnevezni nem akaró római káth. főpap 1000 koronás adományából létesítette a város — az első melegedő helyeket pedig a püspökség fájából fűtötték. És az egész u. n. humánus akciónak a vezetésére is legelőkelőbb ker. családainkat kértek fel.

És ilyen hálával fizettek érte.

De nem térünk le miatta a Krisztus törvényeinek göröngyös útjáról.

Mi nem divatból, nem hiúságból, nem kétes becsü dicséretéért gyakoroljuk a jót, hanem Istenért teszünk jót nélkülözölő, szenvedő felebarátainkkal, — nem számítva az emberek hálájára és elismerésére, hanem egyedül csak arra a jutalomra, amit az Ur Jézus ígért.

Ez volt vezérelvünk a múltban — ez legyen a jövőben is.

daember följelentése adott okot, akitől Csontos a szeretőjével, Bolgár Erzsébettel az ürügygel csalt ki százharmincz koronát, hogy bankóhamisító gépeket vásárolnak, a haszon pedig majd megosztóznak. A vizsgáló rendőrtisztviselőnek föltűnt, hogy mennyire ráillik Csontosra az a személyleírás, amely Boda István levélhordó merénylőjéről a csendőrség kezében van, megkérdezte tőle, hogy hol tartózkodott azon a napon, amikor Bodát a József-köruton leütötték. Csontos beismerte, hogy akkor itt tartózkodott. Erre behívták Bodát, Uhlich Ferencz vaskereskedősegédet és az összes szemtanúkat. Csontos két rendőr őrizete alatt kiültették a folyosóra, ahol azután a behívott tanúk végignézhették őt. Valamennyien fölismerték benne a merénylőt. Tegnap egész délután s ma délelőt is folyt Csontosnak a kihallgatása, melynek pozitív eredménye egyelőre az, hogy Csontos az aszodi és az isaszegi rablásban való bűnrészességet beismerte, a Boda elleni merényletet azonban konokul tagadja. A csendőrség számított arra, hogy konok emberrel lesz dolga, amiért is összehalmozta az összes bizonyítékokat s reményli, hogy ezeknek a súlya alatt be fogja ismerni ezt a bűnt is. Ma különben új terhelő tanu jelentkezett Bodros Gizella 13 éves kis leány személyében akinek a vallomása nagyon súlyosbitja Csontosnak a helyzetét. A kis leány, aki az Ország-ház-utca 14 szám alatt, tehát ugyanott lakott, ahol Csontos a merénylet idejében azt vallja, hogy szeptember 23-án, szerdán reggel látta Csontosot, a mint hátulról havelockban távozott s látta azt is, hogy délen nagyon izgatottan jött haza. A merénylet után három napig nem mutatkozott s mikor Bodros Gizella először látta, már vadonat új ruha volt rajta. Egyéb részleteket még nem sikerült meg tudni, mert a vizsgálat eredményét a legnagyobb titokban tartják. A rendőri sajtóiroda a mai napon a vizsgálatról kommunikét nem adott ki.

* **Elfogott családirtó.** Feltűnést keltő letartóztatás történt tegnapelőtt a baranyamegyei Palkonya községben, hol — mint levelezőnk írja — a csendőrség letartóztatta Kelemen Abris gazdaemberi többszörös gyilkosság miatt. Az eset részletei a következők:

Még múlt év december havában történt, hogy Kelemen Abris feleségét és két kis gyermekét egy reggel halva találták a lakásban. A szerencsétlenség híret Kelemen Abris tudatta a szomszédokkal, akik az asszonyt és a gyermekeket megfulladva találták. A házassági vizsgálat akkor megállapította, hogy a halál szén-gázmérgezés következtében történt, de akkor senki sem gondolt arra, hogy a szerencsétlenséget Kelemen Abris szándékosan idézte elő, hogy családját elpusztítsa. E napokban azonban kipattant a szörnyű titok. Kelemen ugyanis már egy fél év óta udvarolt egy Lóczy Mari nevű fiatal özvegy asszonynak, kit különféle ajánlatokkal akart megnyerni szerelmének. Az asszony kijelentette, hogy ha felesége nem lehet, szeretője nem lesz. A kijelentés után Kelemen egyszer azt kérdezte Lóczy Mától, hogyha özvegy volna elmenne e hozzá feleségül. A menyecske ekkor is kitérő választ adott, s Kelemen gyermekeit hozta fel akadályul. A türelmetlen szerelmes a tél folyamán a családjánál történt szerencsétlen eset előtt néhány nappal kijelentette, hogy majd segít ő azon, hogy semmi akadály ne legyen az útjukban. December 16-án este Kelemen otthon volt a családja körében s ekkor szénnel jól befűtötte a kemenczét, azután lefeküdtek. Mikor az asszony és a gyermekek elaludtak, Kelemen észrevétlenül felkelt, széthuzta a kemenczecsöveket és kicsont a szobából és elment a kocsimába, hol hajnalig mulatott. Amikor hazament, felesége és a gyermekek már meg voltak hulladva. Kelemen alig hogy eltemette családját, Lóczy Mari felszólította, hogy most már legyen a felesége. Ez az asszony tudta, hogy Kelemen maga pusztította el a családját s me borzadt tőle s huzta-csalogatta az esküvő kitérésének napját, két héttel ezelőtt pedig kerekén kijelentette, hogy nem megy hozzá. Kelemen ekkor agyonlövésselel fenyegette Lóczy

Marit, aki ettől annyira megrémült, hogy a csendőrségnek feljelentette az esetet. Kiderítették, hogy csakugyan Kelemen volt a családjának gyilkosa, amiért aztán letartóztatták.

x Ma este Kóczé Antal a Royálban játszik.

x **Igen czélszerű,** a vevőközönség előnyeit szolgáló ujtása a *Spitzer Testvérek* cégnek, hogy hazai vászon gyárak legjobb produktumait összpontosította divatruházában, hol csak megbízható jó áruk kerülnek forgalomba, olcsó gyári árak mellett. Mai számunkban közzétett hirdetésére tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk annyival is inkább, mert e céget szolid és megbízhatónak ismerjük. 608

SZINHÁZ.

Péntek: Nebántsvirág.

Szombat: Bibliás asszony.

Vasárnap: Bibliás asszony.

Nebántsvirág. Az ötletes, finom francia operettirodalom legvonzóbb, legsikerűtebb terméke Hervé *Nebántsvirág*-a kerül színre ma este *Haller* Irmával a czimszerepben. *Haller* Irmának egyik legjobb alakítása *Denise de Flavigni* s ebben a szerepben mutatkozott be annak idején a nagyváradi közönségnek. Azóta sem játszották a közkedvelt operettet Nagyváradon.

A mai előadásban *Haller* Irmán kívül részt vesznek: *T. Pogány*, *Agnelly*, *Bérczy*, *Bognár*, *Désy*, *Szatmáry* stb.

Bibliás asszony. A tavalyelőtti színidény egyik nagyobb sikerű operettje, a *Bibliás asszony* kerül szombaton és vasárnap színre. A két női főszerepet *Haller Irma* és *Parlagi Kornélia* játsszák, *Horváth Kálmán* pedig, ki a király szerepét játssza, el fogja énekelni a híres vár-vár kuplét. A többi főszerep *Erdélyi*, *Szatmáry*, *Bognár*, *Bérczy* kezében van.

A Doktorkisasszonyok premierjének elhalasztása. Békefi Lajos betegsége folytán, kinek a *Doktorkisasszonyok*ban nagyobb szerepe van s még néhány napig nem léphet fel, a *Doktorkisasszonyok* premierjét el kellett halasztani a jövő hétre.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 124.

Bérlatszám 122. (páros.)

Ma, pénteken 1904. február 5-én:

Nebántsvirág.

Operette.

MELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton február 6-án

Bibliás asszony.

Operette.

IRODALOM.

Az **Oktató Népkönyvtár** tanulságos népies folyóirat januári száma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

Praszkovia. Egy szibériai leány története. — Mozaik. Hogy tért észre? — A szép új pár cipő. — A vak leányka. — Megtalálta. — Hasznos tudnivalók a gazdáknak. A vetőmag lefoglalhatósága. — A cseléd gyógyítása. — A méhes elhelyezése. — Hasznos tudnivalók. A gyermekbetegségek ragályossága. — Fémét üveghez ragaszthatunk. — Mulattató — Találos kérdések.

A mű havonként 4 iven jelenik meg és érdekes olvasnivalókon kívül hasznos tudnivalókat is hoz. Kath. körök, egyesületek nagy felkihasználással járják. Egy évre 4 kor. Megr. Oktató Népkönyvtár szerk. Budapest, VII., Csömöri-ut 16. Ugyanott Bolanden K: Noé bárkája című kitűnő regény 2 koronáért kapható.

MULATSÁG.

Farsangi Naptár.

Február 6. Helyőrségi bál.
Február 6. Postaállások és szolgák bálja a Zöldfában.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 10. Kath. Kör. bálja.

A helyőrségi bál.

A nagyvárad garnizon tisztjei holnap, szombaton vonulnak fel a parketre az idej farsangban másodszer, hogy egy ragyogó fényes estélyt varázsoljanak Nagyvárad elite közönsége elé s hogy ismét megdobogtassák a még oly ártatlan leányszíveket is.

Mesébe illő lesz a holnapi helyőrségi bál. A kereskedelmi Csarnok helyiségére rá sem lehet ismeri, valóságos édenkert. A gavallér tisztikar ez estére villanyfényvel világítja meg a táncszert. A táncrend is művészi kivitelű.

Az előkelő társadalom körében nagy is az érdeklődés a holnapi helyőrségi bál iránt, ami érthető is, mert az idej farsangon még csak két előkelő multság volt s máris csak kétfő van hátra, a holnapi helyőrségi bál s a *csattanó*, a 10 iki *Katholikus Bál*.

A v-velencei ev. ref. egyházközség bálja. A Nagyvárad evang. ref. Egyházközség Várad-Velenczén lakó tagjai építendő templomuk alapkövének gyarapítására a Budai-féle vendéglő helyiségeiben 1904. év február hó 7-én zártkörű *Táncvigalmat* rendeznek. Belépti-jegy személyenként 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. Jegyek előre válthatók az intéző bizottság tagjainál és este a pénztárnál. Felülfizetéseket a jólékonyczól érdeklében a bizottság köszönettel fogad.

Domokos Károly az intéző bizottság elnöke. Bartha Balázs pénztárnok. Nánási Károly házasgy. Török Sándor, Vári Imre ellenőrök. Bámfy Sámuel, ifj. Bámfy Sámuel, Bartha László, Bondár Gergely, Boros Imre, Bartha József, Balajti Sándor, Bökönyi Gyula, Balajti Károly, Csizsér Lajos, Dószegi István, Farkó László, Gara Dániel, Gümö János, Illés Sámuel, ifj. Illés Sámuel, Kadas József, Karácsonyi Imre, Király Gábor, Kiss József, ifj. Kiss József, Kis Gyula, Kis Ferencz, Kovács Dániel, Molnár Balint, Molnár Gábor, Molnár Imre, Molnár József, Nagy Lajos, Nagy Sándor, Papp János, Pápa József, Páczes Ferencz, Páczes Mihály, Puskás Mihály, Rácz János, K. Suptó Sándor, ifj. Sajtó János, id. Szántó Ferencz, ifj. Szántó Ferencz, Szőke János, Szőke József, Szőke Sándor, Szigeti Sándor,

Szodorai Lajos, Tokay Mihály, Tar Lajos, ifj. Tar Lajos, id. Tikos András, ifj. Tikos András, Tóts Károly, Vargha András, Végh József, Vas György, Vas István, Vásárhelyi Sándor, Zilahy József.

Igazságszolgáltatás.

Fosztogató czimbora.

Kovács Lajos kitanult vásári fosztogató furfangos módou lopta meg Biró Demetert a margitai vásáron. Kora délután észrevette, hogy nagy összegű pénz van az érdekes csizmadiánál, tehát mindent elkövetett, hogy a társaságában maradjon.

Biró a jó vásár feletti örömben áldomást inni betért a közeli kocsmába. Az élelmes zsebtolvaj ide is követte s várta kedvező alkalmat. Biró eleinte óvatos volt s hiába kínálgatta Kovács, nem akart sokat inni.

Furfangos fogadásokkal azonban addig addig itatta Kovács a zsákmányát, míg az holt részeg lett. Akkor aztán kicsalta a sáros sikos pallóra, s egy ügyes gáncscsal az árokba buktatta a részeg embert, aki mitse tudva magáról fekvé maradt.

Kovács Lajos elérkezettnek látva a kedvező pillanatot, megmota Biró zsebeit s mintegy 132 korona készpénzt magához vett s eltűnt.

Másnap jelentést tett Biró a csendőrségnek s Kovácsot gyanúsította, aki tényleg kézre is került s bevallotta, hogy ő fosztotta ki Birót. A törvényszék a furfangos tolvajt 6 havi börtönrre ítélte.

Az aradi bankpanama a nagyvárad kir. táblán.

Az aradi kir. törvényszék tegnap indította utnak az aradi gazdasági és ipari-népbank sikasztó vezérigazgatója Böhm Adolf ügyének összes aktáit Nagyváradra a királyi ítélőtáblához. A nagykiterjedésű perben aligha fog egy félévben belül dönteni a tábla, amennyiben maga az aradi kir. törvényszék előtt lefolyt főtárgyalás jegyzőkönyve több száz oldalra terjedő kötet, valóságos pénzügyi, bankkezeléstanulmány.

A művész álnéve. Sokak előtt emlékeztetben van még az a hosszadalmas becsületsértési per, mely Zulzer Antal és Lusztig Rezső festőművész között 1898-ban lefolyt, mely abból keletkezett, hogy Lusztig Rezső festő, kinek munkái *Moretti* név alatt voltak ismeretesek, azzal vádolta meg Zulzert, hogy az a képzőművészeti társaság 1898-iki tárlatán egy általa festett és tőle kicsikart képet — saját neve alatt állított volna ki. Ebből a becsületsértési pörből kifolyólag éveken át tartó nyíltéri újságyvita történtek mindkét részről, mi arra indított egy — az afféren kívül álló — harmadik személyt, Neumann Ignác festő, hogy nemcsak hogy többek előtt elbeszélte, de egy levélben meg is írta Lusztignak, hogy ő a Moretti álnévet jogtalanul bitorolja, mert mint kéthónapos tanuló festeni nem is tud, hanem a Moretti művészi álnév alatt 1895-től 1896-ig foralomba hozott s a műtárlatokon kiállított képeket, nevezetesen a Nemzeti Szalonban kiállított Vaszary Kolos hercegprímás arczképét nem is ő, hanem gróf Kreith Béla házi festője, Kreisz Károly festette.

Elmondotta továbbá, hogy Moretti *szelmei* főhadnagy uniformisban gyakorolja. Mint ilyen lentazott Szabadkára, hol felkötött karra megjelent egy takarékpénztári igazgatónál, kitől mezenrendelést fogadott el s felkötött karjára cselezve, kijelentette, hogy párbajban megsérült s így a munkákat egy jó barátjával,

Veisz Károlylyal fogja befejeztetni. Megfenyegette továbbá, hogy mintán Lusztig nem festőhanem csak egy képtügnök, le fogja őt lepellezni, mert tudomása szerint mint akadémiai tanár, álvivőmester, álfőhadnagy muzeumi restouratornak adja ki magát, pedig annyit ért a művészeihez, mint egy kéthónapos tanuló s mégis az *Allgemeine Kunst-Chronik* egy számában, az állítólag általa festett remekművekről reklamismerttetést íratott s sem németül, sem magyarul még helyesen írni sem tud.

Moretti-Lusztig Rezső e sértő levél alapján, becsületsértés és rágalmozás miatt följelentette Neumann Ignác festőt s Nagel büntető járásbíró tegnap tárgyalta az esetet. Neumann mint vádlott, magával hozta összes tanuit, kikkel állításainak igaz voltát bizonyítani akarta. A tárgyalás előtt a bíró egyezkedésre hívta fel a feleket s erre ugy Moretti-Lusztig mint Neumann hajlandóknak is mutatkoztak s egymásnak kölcsönösen sejnálkozásukat fejezték ki az affér felett, miért is a bíró az eljárást megszüntette.

TAVIRATOK.

A delegáció külügyi albizottságának ülése.

Budapest, febr. 4. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt 11 órakor tartotta a delegáció külügyi bizottsága első ülését.

Az értekezleten Láng Lajos elnökölt. Megnyitójában megköszönte a bizalmat, mely őt választotta a bizottság elnökéül.

Az ülés első szónoka Falk Miksa részletesen foglalkozik a külügyminiszter exposéjával, s elismerését fejezi ki a monarchia külügyi politikájának irányításáért. Indítványozza, hogy a bizottság fejezze ki bizalmát a külügyminiszter iránt.

Ugron Gábor kifogásolja Falk Miksa kifejtett álláspontját a macedón kérdésre vonatkozólag.

Ha nem ismerné — ugymond — a Falk gondolkozását, a reformok sürgetésében a lázadók bátorítását látná. Ugyancsak ellenkező véleményen van a császári vétöről tett kijelentésével.

Több oldalról megvitatott polemia fejlődött itt a pápaválasztásnál gyakorolt császári vétójogról.

Ugron Gábor nem ismeri el az ausztriai császár tiltakozási jogát, mert az csak a római-német császárok joga volt s mikor a Habsburgok lemondtak a római császárságról, megszűnt a tiltakozási joguk is.

Rakovszky feleslegesnek tartja e fölött a magyar delegációban vitalkozni, mert nem magyar királyi jogról van szó, s különben is a pápaválasztásra nem lehet káros az uralkodó ház tiltakozása, mert az mindig a katholicizmus érdekében történhetik.

Goluchovszky ezekre vonatkozólag kijelenti, hogy a bibornoki testület is elismerte az uralkodó ház tiltakozási jogát.

A macedon viszonyokra vonatkozólag pedig a *nemzetközi* csendőrség szervezésében látja biztosítva a rend helyreállítását Goluchovszky külügyminiszter.

Papp Géza a konzuli akadémia két

évfolyamának Budapestre való áthelyezését indítványozza.

Goluchovszky ezt nagy nehézségekbe ütközönek látja, de igéri, hogy tüzetes tanulmány tárgyává fogja tenni. Egyébként idevonatkozólag kijelenti, hogy a magyar nyelv kötelező tantárgy a konzuli akadémián.

Ugron a magyar közjog és magánjog tanítását is követeli.

A külügyminiszter megnyugtatólag válaszol, hogy a magyar közjogot addig is tanították.

Fapp Géza az udvari és állami levéltár kettéválasztását s a magyar vonatkozású okmányok és iratok hazaboztatását sürgeti.

Több lényegtelen felszólalás után a költségvetést elfogadták.

A pápa testvérei.

Róma, február 4. (Saj. tud. távir.) X. Pius pápa testvéreit beköltöztette a Vatikánba, mert állítólag a segítséget és protekciót kérőktől pillanatra sem volt nyugtuk s mikor ez a pápa tudomására jött, testvéreit a Vatikánba hívta lakni.

Magyar szubvenzió szerb színháznak.

— Botránys városi közgyűlés. —
— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, febr. 4. (Saj. tud. táv.) Késő éjjeli távirat botránys nemzeti tüntetés hírére hozza Ujvidékről. A mai városi közgyűlésen napirendre volt tűzve az ott játszó szerb színház szubvenzió kérését, mely heves vitára adott okot. A városi tanács elutasító indítványt tett, ami ellen a szerb városatyák tombolva tiltakoztak s követelték a szubvenzió megszavazását.

Dr. *Nemes* tiltakozott ez arczatlan követelés ellen s hivatkozott, hogy a magyar színházak sohasem élveztek városi szubvenziót, s például az *Uránia* tudományos színházát éppen mert magyar nyelvű előadásokat tartott, a szerbek nem támogatták s nem engedték Rákosit segélyben részesíteni.

Nemes beszédét tomboló lármával nyomták el a dühöngő szerbek, s a magyar nemzetet sértő szilkokat ordítottak. Már-már tettegességre vetemedtek, mikor az *Ujvidék* című napilap szerkesztője emelkedett fel s tiltakozni akart a szerbek gyalázkodása ellen.

Erre még inkább fokozódott a láрма. — Nincs magyar kultúra! ordították a szerbek.

Közben elrendeli *Péter* Pál főispán a szavazást, óriási lármában a szerb többség megszavazza szubvenziót.

Megdöbbenést keltett, hogy a városi tanács 16 tagja is a szerbekkel szavazott.

Az eset kínos feltűnést kelt.

Szenzációs szerelmi dráma.

Berlin, febr. 4. (Saját tud. táv.) Szenzációs gyilkosság történt tegnap Berlinben a *Fridrich-strassén*. Egy előkelően öltözött ember megszólította *Gundert* Vilmos volt főhadnagyot s tüzet kért. A mitsem sejtő főhadnagy meg-

állott s erre az ismeretlen revolvért rántott s *Gundert* szíven lőtte.

A rendőrség a gyilkost, a ki *Neumann* Richárd kereskedőnek mondta magát, — letartóztatta. *Neumann* eladta, hogy *Gundert* főhadnagy elcsábította a feleségét, s neje e miatt öngyilkos lett. Elmondta, hogy régóta keresi gyilkos szándékkal az élete megrontóját s csak örömet érez, hogy megtorolhatta felesége gyalázatát.

A szerb kormányválság.

Belgrád, febr. 4. A Gruics-kormány nem adta ugyan még be lemondását, de a kormányválság kitört. A többség nemcsak a pénzügyi javaslatokat vetette el, de ellenzi az új népiskolai és az erdő-törvényjavaslatokat is, továbbá követeli a költségvetés módosítását a jövedelmi adók arányos felemelésével, Gruics hajlandó teljesíteni e követeléseket, hogy időközben rekonstruálja a kormányt és Pasich híveinek egy részét is megnyerje kabinetjének. Az egész válság manőver a többség megerősítésére.

Kilenczven éves püspök.

Eszék, január 4. Strossmayer püspök ma ünnepelte születésnapjának 90-ik évfordulóját, mely alkalomból számosan üdvözölték és valamennyi templomban hálaadó istentiszteletet rendeztek.

A macedon keresztények jogai.

Bécs, febr. 4. A *Framdenblatt* jelenti Szalonikiból: A két polgári ügynök Hilmi basa főfelügyelő figyelmét Macedónia keresztény lakosságának ama követelésére hívta föl, hogy a községi lakók többsége szabadon választsza a mukdát (polgármester) és Hilmi basától azt a biztosítást vették, hogy az ügyet a keresztények kívánsága értelmében újjá szabályozzák. Hír szerint a legközelebb jövő napokban körrendeletet intéznek a három vilajet hatóságaihoz, a melyben elrendelik, hogy minden község lakossága a mukdát a községi törvény határozatai értelmében szabadon választsza. Hilmi basának a polgári ügynökök tanácsára kiadott második körrendelete szerint a múlt évből való politikai pereket és vizsgálatokat gyorsan és megfelelő módon kell befejezni. (M. T. I.)

A Panama-szoros átvágása.

Páris, febr. 4. A nacionalista képviselők csoportja elhatározta, hogy meginterpellálja a kormányt a Panama-engedélyeknek az Egyesült-Államoknak való eladása ügyében. Hír szerint a kormánynak ez ügyben tanúsított gyöngesége a Panama-kötelezvények tulajdonosait súlyosan sértette. (M. T. I.)

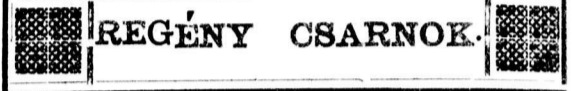
Az orosz-japán konfliktus.

Köln, február 4. A Köln. Ztg.-nak jelentik Pétervárról tegnapi kelettel: Oroszország Japánnak adandó felelete még nem ment el. — Hír szerint péntek előtt aligha indítják utnak.

London, február 4. Az alsóház ülése végén a belügyminiszter egy kérdésre kijelentette, hogy a kormány nem kapott olyan hírt, mely megerősítené azt a hírt, hogy Oroszország hadat üzent Japánnak.

London, febr. 4. A Daily Mailnak jelentik Port-Arthurból: Három szibériai lövészeze-

det kisebb csoportokban küldtek a Julu folyó mentére és a tábortüzérség legnagyobb részét vasuton indították el ugyanoda. Hír szerint négy ujonnan alakított szibériai ezred, mely most Faicsenben állomásozik, vett parancsot, hogy induljon Port-Arthurba a helyőrség megerősítésére. A Kincsau-öböl (?) egyik sztratégiailag fontos helyét megerősítették. Port-Arthur-ból 3000 főnyi csapat indul Molchenzó tábornok vezetése alatt oda. Orosz tisztek Mandsuországnak több helyén lovat vásárolnak. Tailben és Port-Arthurban állítólag csapatszálítóhajók állnak készen, hogy szükség esetén csapatokat szállítsanak Koreába. Orenientburgból egy urál-kozák ezred érkezett.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

56.

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pémberton.

— Ugy van, — csevegett tovább az orvos. — Czerny Edmond ugyan a markában tartja s galléromat, de én kibújhatok a kabátomból, a aztán ütheti az árnyékomat. Bizonyos, hogy nagyon okos és furfangos ember, de majd meglátjuk, ki hát különb kettőnk közül; s a próba hamar itt lesz, Begg kapitány, — nagyon is hamar. Az alvó évszaknak vége s ez a vihar odakint ébredést jelent.

S mintha csak igent akart volna rá mondani, — teljes erővel kitört a vihar. Sok mindent akartam még kérdezni tőle, többek közt azt is hogy hogyan vette rá Czernyt, hogy magával hozza a szigetre, de már nem volt rá időm, mert a szörnyű ézengés, a cikázó villámok vakító fénye egyszeriben fölverte a többieket is és Bligh Péter talpra ugorva, azt kérdezte, hogy ki az ördög dörömből ily szilaján az ajtón?

— Vagy az isten-nyila csapott a házba? — kedélyeskedett Bligh Péter. A szeméit dörzsölve.

Ezt csak tréfából mondta s egyikünk se sejtette, hogy mily közel járt az igazsághoz.

Odakint örült haraggal tombolt a vihar s az ég valósággal lángba borult az egymást érő villámok tüzeiből. A mennydörgés robaja szinte tűrhetetlen volt; egy-egy dörömbölés éles csattanása valósággal elkábított bennünket, s úgy megrázta az ajtót, hogy azt hittük, mindjárt ránk szakad a tető. Felre buztuk a függőnyt és kimentünk a kertbe. Szörnyű itélet-idő volt. A százados fa-óriások úgy hajladoztak, mint a nád s nagy roppanással törtek ketté, amint a szél koronájukba kapaszkodott és szilaj erővel rázta, csavarta őket. Majd egymásután három, négy fába is bele csapott a mennydörgés s mint valami óriási fejsze, a gyökereig ketté hasította. Sok vihart értem már életemben, de olyat soha, aminő ez a ciklon volt Némely perczben, mikor a bömbölő orkán egész erejével neki zudult a háznak, úgy tetszett, hogy mindnyájunkat szárnyaira kap a vihar és visz föl az égbe. Aggódva mondogattuk, hogy a ház nem bírja ki ezt az orkánt és — igazunk volt.

E gonosz sejtélem azonban sokkal gyorsabban teljesedett, mint vártuk volna. Alig állt talpra a kis Dolly s alig törülte ki szeméből az álmot Seth Barker, midőn a szoba hirtelen megtelt kénkő-füsttel és vörös lángnyelvek csaptak rajta keresztül, egyik falától a másikig. A következő perczben valamennyien a földön hevertünk: s még ma sem tudom, hogy a szörnyű mennydörgés, vagy a villám szele sajtot-e bennünket a földre, midőn hábultan föltápázkodtunk, már recsegett-ropogott fejtünk fölött a földél és sűrű, fojtó fekete füst tödult a szobába. A villám beleszapott a házba és meggyújt-

totta; — most már oda kint volt a szabadulás, abban a gyilkos ködben, amelyből már egyszer megmenekültünk!

— Ég a ház, az arkangyalát! — kiáltott fel Seth Barker és rohant az ajtónak, hogy kiszaladj.

De az orvos földre lökte és toroka szakadtából kiabált, hogy meghalljuk a pokoli mennydörgésben:

— Vissza! . . . Majd én megyek elől! . . . Utánam, gyorsan!

Orrát-száját becsavarta a plaidjébe, — ezt a példát mi is követtük, — s azzal kirohant a házból. A hosszú épületnek egész nyugati szárnya ugy lobbogott, mint a meggyújtott fáklya s tizezer lámpás fényével világította meg a kertet. Az orkán szele egyenesen felénk verte a tüzet és füstöt, s a hosszú lángnyelvek, mintha csak meg akartak volna ragadni bennünket, utánunk csaptak, amint a házból kirohantunk s lepörzsoltek a hajunkat . . .

Mind az öten olyanok voltunk, mint az őrtűk. Az egyik káromkodott, a másik imádkozott, a harmadik a fogait csikorgatta; de egyikünk se volt eszénél s voltaképen nem is tudta, merre, vagy hová iparkodik, — csak szaladt, menekült az égő házból. Hogy mi történt volna velünk, ha így czéltalanul rohanunk egyre beljebb az erdőbe, — ma se tudom; de a fáradtság szerencsére megállított bennünket s mikor lihegve lerokadtunk a fák alatt, rögtön észre tértünk és tanakodni kezdünk, hogy mit tegyünk és merre is meneküljünk?

— A partra! — kiabált Bligh Péter, félőrtűlen ijedtében (ami ritkán esett meg vele, mert én még fölne se láttam soha.) — Vezessenek a tengerhez, különben halott ember vagyok!

Amire Seth Barker még hangosabban ordította azt felelte:

— Ha élni akarunk, csak a hegyen élhetünk meg! . . . Menjünk föl a sziklára, mert itt bizonyosan meghalunk.

És a kis Dolly Venn rekedten lihegte: — Én már nem tudok futni, uram . . . Letörtem, a lábamat se bírom . . . Ne törődjenek velem, uram!

Tőlem hiába vártak tanácsot: egyetlen egy józan gondolatom se volt s mindent az orvosra bízam. Ha ő nem tud valamit, mindnyájunknak vége, ezt érzem.

— Én tudok egy utat, — kiáltott föl az orvos, — és meg is mutathatom, ha tetszik önöknek.

— És ugyan miért ne tetszenék? — kérdeztem hirtelen. — Miért orvos?

— Azért, — felelte az orvos vontatva — mert ez az ut . . . a Czerny Edmond házába vezet.

XIV. FEJEZET.

Melyben a »Kraken« barlangjába érünk

Két kilométernyire lehettünk a parttól s talán háromszáz lépésnyire attól a fekete, piócás mocsártól, amely mellett az első éjszaka meglapultunk. Igaz, hogy a vihar kissé megtisztította a levegőt, de korántsem annyira, mint ahogy reméltük. Szél volt az igaz, de száraz, forró szél volt, amely inkább tikkasztott, mint félfrissített s nem verte el a fojódó ködöt, csak összeterte egyes helyeken, ahol sűrű, kékes felhőkben gomolygott. Így aztán néha messzire elláthatunk az erdőből a völgyre, de a kötük kező pillanatban, midőn a szél felfűk hajtva a ködöt, már a szomszédunkat is alig láthatotta (Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

B. K. — Helyben. A városnál folyamatban levő két nagyon súlyos fegyelmi ügyről van tudomásunk. Figyelemmel kísérrük s az eredményhez képest foglalkozunk majd a dolgokkal minden felekezeti elfogultság nélkül.

Értéktőzade

	Budapest, febr. 4.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, febr. 4.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. febr. 4-án.

Magyar aranyjárdék 4%	119.25
Magyar koronajárdék	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	90.90
Magyar asuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.80
Magyar keleti vasuti államkőtvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmé ési jog megváltási kötvény	—
Horvát s zlavonföldterhermentési kötvény	208
Magyar nyeeemény-sorsjegy-kölcsön	164
Tiszaszabályzás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	120.50
Osztrák járadék aranyban	100.50
Osztrák korona	155.—
Osztrák államsorsjegyek	1610.
O ztrák magyar bank részvény	76 625
Magyar hitelbankrészvény	670.—
Osztrák hitelintézet részvény	670.—
Párisi vista	1904
29 frankos arany (Napoleon'dor)	116.95
Néme birodalmi márka	239.57
Londoni vista	45.52
20 márkás arany	23.45

A szorokozásért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hirdapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfekjek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferencz urnak gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria
Piesting.

Tisztelettel felkérem, szíveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiarthritikus és anti-reumatikus vértisztító teát postautánvét mellett küldeni. Többen kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszerért, s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság. Ismételtelen köszönetet mondok e jó orvosságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig fekvődtem, és az Ön csodahatású teája engemet kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatású teát bevinné.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban. 348.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai vászongyárak raktára

Nagyváradon, **Spitzer Testvérek cégénél** Zöldfa-utca.

A hazai vászon raktár rövid fennállása óta, már is kivivta a nagy vevőközönség rokonszenvét, mert csak kitűnő jó és teljesen megbízható tartósságú áru jön forgalomba

olesó szabott gyári árak mellett.

Ezáltal a túlfizetés teljesen ki van zárva, mert az árak előre megállapított árjegyzék szerintiek.

Árjegyzék kivonat:

Rózsahegyi vászon bármely fehéreműre jó	5. - frt.
Késmárki > női férfi fehéreműre kitűnő	6. - >
Uj-patyolat > különösen ágyműre jó	7.50 >
Ilka > legfinomabb fehéreműre	8. - >
Sifon 21. számú minden fehéreműre jó	6.60 >
> CF. > párna és paplanlepedőre kitűnő	7.20 >
> O. > férfi ingekre legkitűnőbb	8.70 >
Kroazé négy nyűstös férfi lábravalóra páratlan jó	7.80 >
Szatin utólrheellen jó tartósságú lábravalóra	11.50 >
Vágyvölgyi vászon alsó lepedőre erős szálú	6. - >
Uj-patyolat paplanlepedőre kitűnő jó	7.20 >

Asztalneműek kizárólag késmárki legjobb készítmények.

6 szem. asztalteríték fehér tiszta len legjobb	4, 5, 6 frt.
6 > színes tiszta len >	3, 4, 5 >
12 drb. finom asztalkendő fehér tiszta len	4, 5, 6 >
12 > töralköző fehér kitűnő jó minőségű	4, 5, 6 >

Tányértörők, portörők, szakajtó ruhák, derékalj, paplan és matrác.

Kész fehéreműek ugyancsak hazai legjobb vásznakból gondosan jól elkészítve gyári árjegyzék szerinti árak mellett. 608.

Arany órák chronomètre és ütőszerkezettel fél árban

már 120 koronától, valamint minden-
nemű ékszer a legolcsóbban

483

kapható:

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javitások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

Hirdetmény.

A „Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

522

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledetek, ugy rendetlen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitűnő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve, erősíti s eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képzését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőfögés, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, bél-görcsök, szivdobogás, álmatlanság,** továbbá **vértódulás** a májban, lépben és aranyér hántalmak ezen kitűnő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetelenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotától ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfejtések, lehangoltságok, álmatlanságok, főfájások a betegeket sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönőlevelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki, Csatár, Bilár, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza, Nagy-Szalenta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Semlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Dicszeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyú-Ujfalu, Zsáka, Csékmén, Szeghalom, Vésztő, Ckány, Sarkad, Kőtegyán, Gyula, Dobo, Békés, Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraiban.

Továbbá a gyógyszerárak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból Ausztria és Magyarország összes helységeibe **eredeti árakon.** 346

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort” kérni.